

آزمون ۲ از ۱۳

شرکت تعاونی خدمات آموزشی کارکنان
سازمان سنجش آموزش کشور

اگر دانشگاه اصلاح شود مملکت اصلاح می‌شود.
امام خمینی (ره)

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی
سنجش دوازدهم - تابستانه دوم
(۱۳۹۸/۵/۱۸)

ادبیات و علوم انسانی (دوازدهم)

کارنامه آزمون، عصر روز برگزاری آن از طریق سایت اینترنتی زیر قابل مشاهده می‌باشد:

www.sanjeshserv.ir

مدیران، مشاوران و دبیران محترم دبیرستان‌ها و مراکز آموزشی

به منظور فراهم نمودن زمینه ارتباط مستقیم مدیران، مشاوران و دبیران محترم دبیرستان‌ها و مراکز آموزشی همکار در امر آزمون‌های آزمایشی سنجش و بهره‌مندی از نظرات ارزشمند شما عزیزان در خصوص این آزمون‌ها، آدرس پست الکترونیکی test@sanjeshserv.com معرفی می‌گردد. از شما عزیزان دعوت می‌شود، دیدگاه‌های ارزشمند خود را از طریق آدرس فوق با مدیر تولیدات علمی و آموزشی این مجموعه در میان بگذارید.

کانال تلگرام آزمون‌های آزمایشی سنجش @sanjesheducationgroup

فارسی (۱) و نگارش (۱)

۱. گزینه ۳ درست است.
«جُند» اسم است، نه صفت؛ «لشکری» در ۱) و «سپاهی» در ۴) ترجمه «جُندی» اند، نه «جُند»؛ پس هر دو حذف. «تجلی» هم در ۲) اسم است، نه صفت/قید که بتوان آن را «روشنگرانه» معنی نمود. با «باوراندن» و مترادفش، «به پذیرش واداشتن» باز می‌توان ۱) و ۲) و ۴) را کنار گذاشت. «درع» هم البته پوشش جنگی است، اما مشخصاً مترادف [و معرب] «زره» است، نه هم معنی «گبر». (واژه‌نامه)
۲. گزینه ۳ درست است.
در ۱) فقط «مراد» درست است. در ۲) فقط «متحیر». در ۴) هم که گرد هم آوردن (= فراهم آوردن/ کردن ~) درست است نه ~ آمدن. (واژه‌نامه)
۳. گزینه ۱ درست است.
«مُقری» را با «مُقرّ» در هم آمیختیم تا آن که باید به اشتباه بیفتد! (واژه‌نامه)
۴. گزینه ۳ درست است.
«قضا» (تقدیر) متناسب مفهوم بیت است. «حق‌گزار» درست است. «غریب» هم این جا یعنی «بدیع، تازه، طُرفه، شگفت».
۵. گزینه ۲ درست است.

گزینه	املاي نادرست ⇐	صورت درست املايي آن	نمونه‌های املايي درست در گزینه
۱)	اصطناء	اصطناع	فروگذار
۲)	فراقت - ضياء - [حق]گذار	خويشتن	بينداخت
۳)	بازخواست	بازخواست	فراغ - مگذار
۴)	آسوده‌گی	آسودگی	

۶. گزینه ۴ درست است.
یادآوری می‌کنیم که «همزه ساکن» از انتهای واژه عربی مختوم به «-اء»، وقتی به فارسی می‌رسد، حتماً می‌افتد. اینجاست که دیگر این مهم نیست که مثلاً «اصطناع» به معنی «ساختن روز کسی» است یا «ضیاع» به معنی «تلف کردن»!
۷. گزینه ۴ درست است.
صورت‌های درست املايي و رسم‌الخطي: اشباح؛ اتکا (بدون همزه پایانی)؛ هایل [به صفحه ۱۵۹ رجوع کنید و «هول‌آور» را ببینید].
۸. گزینه ۱ درست است.
باز هم با «ابوسعید ابوالخیر» دو گزینه [این بار، ۱) و ۳)] را کنار بگذارید. چون کتاب دربارهٔ او ست، نه این که خود او آن را نوشته باشد. با «پرویز ناتل خانلری»، همسر «زهره کیا» (خانلری)، هم باز ۳) را. فقط می‌ماند این که بدانید «من زنده‌ام» نوشته «معصومه آباد» است. (صفحات ۸۲، ۹۲ و ۱۲۶)
۹. گزینه ۲ درست است.
«نگار» (به معنی نقش روی دیوار) استعاره است از «معشوق». «یاقوت» از «لب» [«لعل» در ۴) خود استعاره (مشبه‌به باقی مانده) است، برآمده از تشبیهی که «لب» مشبه محذوف آن است]. «شهد» هم استعاره از یک ویژگی لب - که البته این جا به عللی بهتر است بیان نشود! [و بالاخره قبول کنید استعاره است، چون در معنی عینی خود نیست] - و «شکر» هم استعاره از [«سرخ لب»، یا] سخنان دلپذیر معشوق.
۱۰. گزینه ۲ درست است.
روشن است که بیت «تلمیح» ندارد. با درک درست از صورت سؤال جواب به دست می‌آید. «سراپردهٔ عمر» تشبیه است. «دست موت» و «خیمه زدن سعادت به پهلوی کسی» تشخیص (یکی را استعاره بگیرد). مهم ایهام است در «پهلوی» (کنار/ گرده‌گاه)؛ این که هر دو معنی آن در بیت کار می‌کند، بنا بر این ایهام تناسب نیست.

۱۰. گزینه ۲ درست است.

در (۱) «تکرار» هست، نه «جناس». در (۳) «حس آمیزی» نیست. در (۴) هم «درآمدگرفتن» خیلی هنر می‌کند می‌توانست ایهام داشته باشد: ۱- اثر [ان]کردن؛ ۲- زبانه [ان]کشیدن آتش آه تا دامن کعبه را بگیرد یا نگیرد از سعدی یاد بگیرید: «دیدم که نفسم در نمی‌گیرد و آتشم در هیزم تر اثر نمی‌کند». اما در مقام اثبات: دست کم «دم» در مصراع اول (۴) مجاز است از «سخن». در (۲) هم که «تشخیص» را می‌شود جای استعاره برداشت و میان «غم» «شادی» هم تضاد برقرار نمود.

۱۱. گزینه ۲ درست است.

بیت	حس آمیزی	تشبیه	استعاره	تشخیص	جناس همسان	پارادوکس	ایهام تناسب
الف)	شکرخند	-	-	تلخی عشق	-	زهر از حلاوت	شور [انگیزی تلخی]
ب)	لگد چشیدن	-	-	لگد چشیدن شاهین از گنجشک	-	-	-
ج)	-	«زلف» به «ج» «آن» [«ج»]	«خال» به «ج» [«ج»]	-	مدار - مدار	-	-
د)	-	-	-	به زندان داشتن چان	-	-	-

از خانه‌های خالی می‌شود فهمید که گره این سؤال اول با «پارادوکس» و «تشبیه» باز می‌شود. اباز هم یادآوری می‌کنیم که در سؤال ترکیبی وقتتان را برای «واج‌آرایی» تلف نکنید!

۱۲. گزینه ۳ درست است.

تعداد	اضافی	تعداد	وصفی با صفت پیشین	تعداد	وصفی با صفت پیشین
۹	[...] اندیشه‌ها + [...] خود + [...] جنگ + [...] نیا + [...] خود + [...] شاعری + [...] سرداری + [...] دانشمندی + [...] او	۶	[...] لنگ + [...] زرین + [...] دورودراز + [...] بزرگ + [...] دلاور + [...] نامدار	۱	هرگاه

نکته در این است که «یا» بعد از «خود»، «و»، «و» میان نیا، شاعری، سرداری و دانشمندی «یکسانی نقش» ایجاد می‌کنند و هر چهار واژه برشمرده را مضاف‌الیه «مزار» می‌گردانند.

۱۳. گزینه ۱ درست است.

در الف) [که] بعد از «گفت»، اگرچه و که بعد از «مبین» سه وابسته‌سازاند؛ پس به ازای هر وابسته‌ساز یک جمله مرکب خواهیم داشت:

- گفت و آنچه پس از آن از بیت باقی است = بزرگ‌ترین جمله مرکب:

گفت [که] «اگرچه بد کردم در بد من مبین که خود کردم.»

باز بعد از اگرچه تا انتهای بیت = جمله مرکب کوچک‌تر:

اگرچه بد کردم در بد من مبین که خود کردم.

و باز درون همین بخش باقی‌مانده، از اول مصراع دوم تا انتها = کوچک‌ترین جمله مرکب:

در بد من مبین که خود کردم.

از زنهار، که «زنهار!» یک شبه جمله مزاحم است و باید برای درک درست ساختار هر جمله‌ای، شبه جمله درون آن را از آن بیرون انداخت!

در ب) سه فعل دیده می‌شود و فقط یک وابسته‌ساز؛ پس دو فعل اول - به کمک «» [= درنگ میان جمله‌ای] - هر یک جداگانه سازنده یک جمله مستقل نیستند، بلکه با هم یک جمله مستقل مرکب می‌سازند، و بعد پیوند وابسته‌ساز جمله مرکب دیگر را:

آنچه ز گوسفند و شتر دارم، - ت [= به تو] دهم
[به تو دهم] تا ز مایه پُر گردی

در ج) مصرع اول که هیچ؛ چون وابسته‌ساز ندارد. در مصرع دوم «ک» [= که] یک پیوند وابسته‌ساز است؛ پس کل مصرع دوم یک جمله مرکب است:

آن [= او] مقبل [است] که پشت از خدای گیرد

۱۴. گزینه ۲ درست است.

روشن است که در ۲) «بود» فعل اسنادی است، پس جزء غیر صرفی پیش از نمی‌تواند قید باشد. در این سؤال البته مهمتر این است که بدانید بعد از فعل‌های مشتق از مصدرهای گفتن [= فرمودن] و شنیدن، و به طور کلی، هر فعلی که بعد از آن نقل قول به کار رود، جمله بعد از فعل مفعول فعل است؛ ۴) به همین هدف آمد.

۱۵. گزینه ۴ درست است.

در مصرع دوم ۱) «شد» اسنادی نیست. در ۲) سه حرف اضافه جدا جدا برای سه متمم جدا می‌بینیم. در ۳) مفهوماً روشن است که چیزی را از سر بلند نظری به کسی می‌بخشند. فروختن که بلندنظری نمی‌خواهد [!] تا بتوان قید به همت را به قرینه لفظی محذوف فرض کرد. اما در ۴) - به همین زودی یادتان نرفته باشد، بالاتر گفته بودیم - که اگر شبه جمله مزاحم را دور بیندازید، معلوم می‌شود که نهاد به قرینه لفظی، یعنی شناسه، محذوف است.

۱۶. گزینه ۳ درست است.

در ۱) و ۴) «اگرچه»، و در ۲) «ولی» از نشانه‌های تقابلی‌اند. (نگارش ۱، صفحه ۱۰۸)

۱۷. گزینه ۱ درست است.

ساختارها هستند که در نهایت می‌توانند قرابت بسازند، نه فقط کلید واژه‌های مکرر یا مترادف. بنا بر این: «که هنوز من نبودم» در ۱) مترادف ساختاری مصرع اول در صورت سؤال است. در ۲) سخن از این است که پرتو لطف دوست عالم گیر است و نیازی به عرض حاجت پیش او نیست. ۳) از تسلیم به حکم تقدیر می‌گوید. در ۴) هم سخن از این است که «تا عهد تو دربستم، عهد همه بشکستم».

۱۸. گزینه ۳ درست است.

الف) تا حدی نجات‌بخش است، اگر نه که ج) و د) عملاً هم مفهوم‌اند. اما نکته مهم در الف): «گل و خار» به ظاهر متضاد و متکثرند، اما در باطن، هر دو برآمده از آب زلالند و متحد.

۱۹. گزینه ۲ درست است.

۱) و ۳) و ۴) یک مفهوم را می‌رسانند. همه کم شدن‌ها و افزون گشتن‌ها به دست خداست. اما در ۲)، به تصریح «تعز من تشا» فقط سخن از افزایش و عزت‌بخشی است، و از آن سوی قصه، یعنی کاهش و به ذلت‌افکنی، خبری نیست. (صفحات ۱۲۵، ۱۲۶ و ۱۲۸)

۲۰. گزینه ۱ درست است.

بالاتر هم گفتیم کلید واژه لازم هست، ولی اصلاً کافی نیست. در ۱) شاعر به بیانی طنز از ممدوح - معشوق تقاضای «صله» می‌کند. اما در دیگر گزینه‌ها بر عمر رفته و فرصت فوت شده حسرت می‌خورد. (صفحه ۱۱۴)

۲۱. گزینه ۳ درست است.

در تمام گزینه‌های دیگر و مصرع اول همین گزینه مفهوم این است: «هر کس به اندازه فهم خویش از حقیقت نصیب می‌برد». اما در مصرع دوم ۳) همه - با هر ظرفیتی - امکان تحول دارند.

۲۲. گزینه ۱ درست است.

به هر حال، اگر «سوختن و دود کردن و بوییدن (رایحه از خویش پراکندن)» با «سوختن، اما دود نکردن و فایده نداشتن به حال کسی» تقابل دارد.

۲۳. گزینه ۲ درست است.

طراح از خدا می‌خواهد شما فقط به کلید واژه‌ها توجه کنید! سه تای دیگر، به بیان خود می‌گویند «از ماست که بر ماست» یا همان «خورد گاو نادان ز پهلوی خویش». اما (۲) سفارش به «درست دیدن» می‌کند. (صفحه ۱۰۶)

۲۴. گزینه ۱ درست است.

(۳) بر ضرورت بردباری تأکید دارد. (۴) بر این که «حسادت» بلایی است که از آن خلاصی نیست. اما در (۲) فقط نکوهش کبر و خودپسندی دیده می‌شود، در حالی که (۱) - در بیت دوم - به عاقبت وخیم «خودبزرگانگاری» هم اشاره می‌کند.

۲۵. گزینه ۴ درست است.

«بل احیاء عند ربهم»... «روزی خوران». (صفحات ۸۳ و ۸۵)

عربی، زبان قرآن (۱)

۲۶. گزینه ۲ درست است.

فلماً رائعاً ← فیلم جالبی - (رد گزینه‌های ۱ و ۳) - الدّٰلّٰفِیۡنَ الَّذِی ← دلفینی که (رد گزینه ۳) - اَنْقَدَ ← نجات داد (رد گزینه‌های ۱ و ۴) - نَمَّ ← سپس (رد گزینه ۱) - اَخَذَ ← بُرد (رد سایر گزینه‌ها) - در گزینه ۱ (دریا) اضافی است - و (من الغرق) نیز در همین گزینه ترجمه نشده است.

۲۷. گزینه ۴ درست است.

يُستخرج (فعل مجهول) ← بیرون آورده می‌شود یا استخراج می‌شود (رد گزینه‌های ۱ و ۳) - النَّفْطَ (معرفة) ← نفت (رد گزینه ۲) - مِنْ بَاطِنِ الْأَرْضِ ← از عمق زمین (رد گزینه‌های ۱ و ۳) - يُصَدَّرُ (فعل مضارع مجهول) ← صادر می‌شود (رد گزینه‌های ۱ و ۳) - الْبُلْدَانَ الصَّنَاعِيَّةَ ← کشورهای صنعتی (رد گزینه ۳) - در گزینه ۲ (قسماً) ترجمه نشده است.

۲۸. گزینه ۳ درست است.

أَنْ يُؤَلَّفَ (فعل مجهول) ← نگاشته شود یا تألیف شود (رد گزینه‌های ۱ و ۴) - لِيُحْصَى (فعل مجهول) ← تا شمارش شود (رد سایر گزینه‌ها)

۲۹. گزینه ۱ درست است.

ذَهَبَ الْغَوَاصُونَ ← غواصان رفتند (رد گزینه‌های ۲ و ۳) - إِلَى أَعْمَاقِ الْمَحِيْطِ ← به أعماق اقیانوس (رد گزینه ۲) - شَاهِدُوا ← دیدند (رد گزینه ۳) - تَبَعْتُ ← فرستاده می‌شد (ماضی + مضارع = ماضی استمراری)، (رد گزینه‌های ۲ و ۴) - أَضْوَاءُهَا ← نورهایشان (رد گزینه‌های ۲ و ۳)

۳۰. گزینه ۴ درست است.

فَحْصَ ← تجویز کرد (رد گزینه‌های ۲ و ۳) - الطَّبِيبَ (معرفة) ← پزشک (رد گزینه ۳) - أُسْنَانَ ← دندان‌ها (رد گزینه ۲) - بِنْتِ الصَّغِيرَةِ ← دختر کوچکم (رد گزینه‌های ۱ و ۲) - هَذِهِ الْأَدْوِيَّةُ ← این داروها (رد سایر گزینه‌ها)

۳۱. گزینه ۲ درست است.

كَانَ يَعْرِفُ ← می‌شناخت (رد سایر گزینه‌ها) - الْإِنْسَانَ ← انسان (رد گزینه ۱) - مِنْ قَدِيمِ الزَّمَانِ ← از زمان قدیم (رد گزینه‌های ۳ و ۴) - يَسْتَفِيدُ (عطف به يعرف) ← استفاده می‌کرد (رد گزینه ۱) - الْأَمْرَاضَ الْجِلْدِيَّةَ ← بیماری‌های پوستی (رد گزینه‌های ۱ و ۳)

۳۲. گزینه ۱ درست است.

ترجمه درست گزینه‌ها ۲- اتوبوس در ایستگاه ایستاد تا مسافران به سرویس‌های بهداشتی بروند. ۳- بندر، جایی در ساحل دریاست که کشتی‌ها در کنارش دیده می‌شوند. ۴- ایران از بزرگ‌ترین کشورهای صادرکننده نفت است.

۳۳. گزینه ۳ درست است.

ترجمه صحیح گزینه ۳ ← جغد بی‌آنکه بدنش را حرکت دهد سرش را دویست و هفتاد درجه می‌چرخاند.
مِثْنِینَ وَ سَبْعِینَ درجه ← دویست و هفتاد درجه - اُن تُحْرُکُ ← حرکت دهد.

۳۴. گزینه ۴ درست است.

ترجمه عبارت ۴ ← ادب انسان بهتر از طلای او (مال و ثروت) اوست.

۳۵. گزینه ۲ درست است.

داشت ← کَانَ لَ / کانت لَ (رد گزینه ۴) - بیماری پوستی ← مرض جلدی (رد گزینه‌های ۱ و ۳) - بیمارستان ← المستشفى (رد گزینه ۱) - و در گزینه ۳ کلمه (المدینة) اضافی است.

ترجمه درک مطلب:

زندگی در روستا آرام است. هوایش پاک و فضایش خالی از سر و صدا است. کشاورز در روستا زندگی می‌کند. کشاورز به کشاورزی می‌پردازد پس دانه‌ها مانند گندم و جو و برنج و ذرت و عدس و لوبیا و غیره را می‌کارد و در اطراف روستا باغ‌های میوه مانند سیب و انگور و انجیر و انار و زردآلو وجود دارد.

کشاورز به دامپروری توجه می‌کند پس برخی از آنها (حیوانات) مثل اسب و الاغ را برای حمل و نقل به کار می‌گیرد. اما گاو و گوسفند فواید گوناگونی دارند و از گوشت آنها استفاده می‌کنیم همان‌گونه که از شیر آنها استفاده می‌کنیم و تازه نوشیده می‌شود. همچنین از آن (شیر)، کره و روغن و ماست و پنیر به دست می‌آید.

برخی از این حیوانات فایده‌های مهم دیگری دارند مانند استفاده از پوست آنها در ساخت کفش و کیف‌های مختلف و از پشم آنها در بافت پارچه و قالی.

۳۶. گزینه ۲ درست است.

طبق متن حیوانات برای خدمت به انسان در بسیاری از امور مورد استفاده قرار می‌گیرند.

ترجمه گزینه‌ها ← ۱- برخی حیوانات هیچ سودی ندارند. ۲- بسیاری از حیوانات در خدمت انسان و برآوردن نیازهای هستند. ۳- اهمیت به دامپروری جز برای استفاده از گوشت و شیرشان نیست. ۴- در روستا کشاورز کشت می‌کند و کار دیگری انجام نمی‌دهد.

۳۷. گزینه ۳ درست است.

با توجه به عبارت «جَوْهَا یَخْلُو مِنَ الضَّوْءِ» واضح است که زندگی در روستا مایه آرامش است.

ترجمه گزینه‌ها ← ۱- انجیر و زردآلو از دانه‌هایی هستند که در روستا کشت می‌شوند. ۲- شیر جز برای بیرون آوردن کره و روغن و ماست و پنیر استفاده نمی‌شود. ۳- زندگی در روستا، آرام بخش اعصاب است. ۴- درختان زیادی از سیب و انار داخل روستا وجود دارند.

۳۸. گزینه ۲ درست است.

براساس متن به کارگیری حیوانات تنها به منظور تأمین غذا نیست بلکه استفاده‌های دیگری در حمل و نقل و استفاده از پوست حیوانات نیز وجود دارد.

ترجمه گزینه‌ها ← ۱- باید به دامپروری بخاطر فایده‌های زیادی اهمیت بدهیم. ۲- به کار گرفتن حیوانات جز برای تأمین غذای انسان نیست (فقط برای تأمین غذای انسان است) ۳- کره و پنیر از فراورده‌های شیر هستند. ۴- زندگی کشاورز بر کشاورزی و دامپروری استوار است.

۳۹. گزینه ۲ درست است.

تُسْتَخْرَجُ ← فعل مضارع - للغائبه - مزید ثلاثی و لها أحرف زائدة (ثلاثة أحرف) - مجهول - معرب - و مصدره علی وزن استفعال / فعل مجهول و نائب فاعله «الزَّیْدَةُ»

۴۰. گزینه ۴ درست است.

بساتین ← اسم - جمع التکسیر (مفرد: بستان) - مذکر - معرب / مبتدأ و مرفوع

۴۱. گزینه ۳ درست است.

تصحیح خطاهای گزینه‌ها:

۱- فاعل ← مبتدا ۲- تَفَعَّلَ ← افتعال - مبنی ← معرب ۴- فاعل ← مضاف إليه

۴۲. گزینه ۳ درست است.

أغلق ← أغلق (فعل معلوم به معنی: بست) - حافله ← حافله (مضاف إليه و مجرور با کسره)

ترجمه گزینه‌ها ← ۱- خودرو، چوب‌هایی را از جنگل به کارگاه کاغذ سازی منتقل می‌کند. ۲- تابلوهای هشداردهنده شهروندان را از کندن زمین بر حذر می‌دارند. ۳- راننده در اتوبوس مدرسه را بست. ۴- چیزی روی آثار تاریخی ننویس.

۴۳. گزینه ۱ درست است.

مَن ← من (حرف جر به معنی «از») - المال ← المال (مفعول و منصوب با فتحه)

ترجمه گزینه‌ها ← ۱- علم بهتر از ثروت است علم تو را حفظ می‌کند در حالی که تو ثروت را حفظ می‌کنی. ۲- از نفت مواد آرایشی ساخته می‌شود. ۳- انسان ضعیف دروغ می‌گوید و انسان قوی راست می‌گوید. ۴- سر جغد در هر جهتی حرکت می‌کند.

۴۴. گزینه ۲ درست است.

تُرْشِدُ ← فعل معلوم - نا ← مفعول - الدلافین ← فاعل

در سایر گزینه‌ها (صُنِعَ، يُنْقَلُ، سَتُكْتَبُ و يُسألون) افعال مجهول می‌باشند.

ترجمه گزینه‌ها ← ۱- دستگاهی برای کاهش مصرف برق در رایانه ساخته شد. ۲- دلفین‌ها ما را به مکان افتادن یک هواپیما یا محل غرق شدن یک کشتی راهنمایی می‌کنند. ۳- نفت از طریق لوله‌ها از چاه‌ها یا بندرها به پالایشگاه‌ها منتقل می‌شود. ۴- گواهی آنها نوشته خواهد شد (و از آن) پرسیده خواهند شد.

۴۵. گزینه ۲ درست است.

نَقْلُ ← مبتدا و مرفوع - أَقْلُ ← خبر و مرفوع

ترجمه گزینه‌ها ← ۱- این داروها را برای چه کسی می‌خری. ۲- انتقال نفت از طریق لوله‌ها خطر کم‌تری دارد. ۳- در ایلام قلعه والی و جنگل‌های بلوط قرار دارد. ۴- در امتداد لوله‌ها دکل‌های مخابراتی به عنوان ایستگاه‌های هشدار وجود دارند.

۴۶. گزینه ۲ درست است.

حروف جر در گزینه‌ها ← درگزینه ۱ ← فی - درگزینه ۳ ← ل - درگزینه ۴ ← ل

ترجمه گزینه‌ها ← ۱- تو کسی هستی که بزرگی‌ات در آسمان است. ۲- و کافر می‌گوید کاش من خاک بودم. ۳- رنگ بنفش برای اتاق خواب آرامش‌بخش اعصاب است. ۴- و برای ما ضرب‌المثلی زده و آفرینش خویش را فراموش کرده است.

۴۷. گزینه ۲ درست است.

محل اعرابی درست سایر گزینه‌ها: ۱- خبر ← صفت - ۳- مضاف إليه ← صفت - ۴- آلات ← نائب فاعل

ترجمه گزینه‌ها ← ۱- دانش‌آموزان مؤدب نزد معلمان مورد احترام هستند. ۲- خداوند برای بندگان چیزی برتر از عقل تقسیم نکرد. ۳- خلبانان از هواپیماهای جنگی‌شان پیاده شدند. ۴- دستگاه‌هایی برای کاهش فشار به کار گرفته می‌شود تا لوله‌ها سالم بمانند.

۴۸. گزینه ۴ درست است.

السَّائِحُونَ ← السَّائِحِينَ (مفعول و منصوب با یاء)

ترجمه گزینه‌ها ← ۱- در روزهای تعطیل کارمندان و کارگران و دانش‌آموزان استراحت می‌کنند. ۲- مسلمانان یک پنجم ساکنان جهان هستند. ۳- و با رحمت خویش مرا در (شمار) بندگان درست‌کارت وارد کن. ۴- صنایع دستی ایرانی گردشگران را از تمام جهان جذب می‌کند.

۴۹. گزینه ۱ درست است.

در سایر گزینه‌ها به ترتیب (أعظنی، عنی و بعثنی) نون وقایه دارند.

ترجمه گزینه‌ها ← ۱- اندوه من در قلبم است نه در چهره‌ام. ۲- لطفاً کلید اتاقم را به من بده. ۳- و اگر بندگانم از تو درباره من بپرسند قطعاً من (به آنان) نزدیکم. ۴- به صفات برتر اخلاقی پایبند باشید زیرا پروردگارم مرا به خاطر آن فرستاده است.

۵۰. گزینه ۳ درست است.

خطاهای گزینه‌ها: ۱- الفلاحین ← الفلاحون (فاعل و مرفوع با واو) ۲- النسیان ← النسیان (خبر و مرفوع با ضمه) ۴- المعلمون ← المعلمین (مفعول و منصوب با یاء)

ترجمه گزینه‌ها ← ۱- کشاورزان آبی را از چاه روستا بیرون آوردند. ۲- آفت علم فراموشی است. ۳- کشاورزان مزرعه را به دو نیم تقسیم کردند. ۴- معلم‌ها را در جشنواره مدرسه دیدیم.

دین و زندگی (۱)

۵۱. گزینه ۱ درست است.

درس ۸ / ص ۹۲

آنان گاهی دیگران را مقصر می‌شمارند و می‌گویند: شیطان و بزرگان و سرورانمان سبب گمراهی ما شدند. / شیطان می‌گوید من فقط شما را فراخواندم و شما نیز مرا پذیرفتید. مرا ملامت نکنید، خود را ملامت کنید.

۵۲. گزینه ۴ درست است.

درس ۸ / ص ۹۲

به نگهبانان جهنم رو می‌آورند تا آنها برایشان از خداوند تخفیفی بگیرند؛ ولی فرشتگان می‌گویند: مگر پیامبران برای شما دلایل روشنی نیاوردند؟ آنان می‌گویند: بلی! فرشتگان نیز تقاضای آنها را نمی‌پذیرند و درخواستشان را بیجا می‌دانند.

۵۳. گزینه ۳ درست است.

درس ۸ / ص ۹۴

اگر باطن و چهره واقعی عمل او در همین دنیا برملا شود، همگان خواهند دید که او در حال خوردن آتش است؛ اما در دنیا این آتش آشکار نمی‌شود و هنگامی که او وارد جهان آخرت می‌شود و پرده‌ها کنار می‌رود، حقیقت و باطن عمل عیان می‌گردد و آتش از درون او زبانه می‌کشد.

رد گزینه: در گزینه ۲ کلمه «تصویر» صحیح نمی‌باشد.

۵۴. گزینه ۱ درست است.

درس ۸ / ص ۹۰

همان‌ها که در زمان توانگری و تنگدستی، انفاق می‌کنند و خشم خود را فرو می‌برند. و آنها که وقتی مرتکب عمل زشتی می‌شوند، یا به خود ستم می‌کنند، به یاد خدا می‌افتند و برای گناهان خود طلب آمرزش می‌کنند.

۵۵. گزینه ۲ درست است.

درس ۹ / ص ۹۹

در مقدمه درس بیان شده است که بهترین توشه عزم و اراده‌ای است که با آن خواستار خدا باشیم / از آثار عزم قوی استواری بر هدف و شکیبایی برای رسیدن به آن است.

۵۶. گزینه ۳ درست است.

درس ۹ / ص ۱۰۳

آنان که عزم قوی دارند، سرنوشت را به دست حوادث نمی‌سپارند و با قدرت به سوی هدف قدم برمی‌دارند. / امام علی کسی را که از خود و عمل خود برای بعد از مرگ حساب بکشد را زیرک‌ترین افراد معرفی می‌نمایند.

۵۷. گزینه ۱ درست است.

درس ۹ / ص ۱۰۴

کسانی که پیمان الهی و سوگندهای خود را به بهای ناچیزی می فروشند آنها بهره‌ای در آخرت نخواهند داشت؛ و خداوند با آنها سخن نمی گوید و به آنان در قیامت نمی نگرد و آنها را (از گناه) پاک نمی سازد و عذاب دردناکی برای آنهاست. (مربوط به گام دوم یعنی عهد بستن که برای پایبندی به آن مراقبت لازم است)

۵۸. گزینه ۱ درست است.

درس ۹ / ص ۱۰۸

در این حدیث امام نشان داده‌اند که ما قادر به این نستیم که مانند ایشان قناعت کنیم و آنچه مهم است پیروی از ایشان در حد توان است.

۵۹. گزینه ۳ درست است.

درس ۱۰ / ص ۱۱۶

در آیه اول آمده است که اگر خدا بخواهد که به من زبانی رسد، آیا آنان دورکننده گزند او هستند؟ یا اگر رحمتی برای من خواهد، آیا آنان بازدارنده رحمت او هستند؟/ خداوند آینده ای را می بیند که ما نمی بینیم و به مصلحت‌هایی توجه دارد که ما درک نمی کنیم. گاهی چیزهایی را به نفع خود می پنداریم در حالی که به ضرر ماست یا اموری را به ضرر خود می دانیم درحالی که به نفع ماست.

۶۰. گزینه ۱ درست است.

درس ۱۰ / ص ۱۱۷

توکل کننده‌ای که اهل معرفت باشد، می داند که انسان باید در راستای راهیابی به نیازها و خواسته‌هایش، از ابزار و اسباب بهره جوید؛ زیرا این ابزار و اسباب، بنابر حکمت الهی قرار داده شده و بی توجهی به آنها، بی توجهی به حکمت و علم الهی است. رد گزینه: دقت کنید که اگر به جای حکمت از قدرت و به جای معرفت از باور به خدا استفاده شده باشد صحیح نمی باشد.

۶۱. گزینه ۲ درست است.

درس ۱۰ / ص ۱۱۶

توکل در جایی درست است که انسان مسئولیت و وظیفه خود را به خوبی انجام دهد. روزی، پیامبر اکرم به مردمی برخورد که اهل کار و فعالیت نبودند. به آنان فرمود: شما چگونه مردمی هستید؟ گفتند: ما توکل کنندگان بر خدا هستیم. ایشان فرمود: نه، بلکه شما سربار دیگران هستید. خداوند به داود وحی کرد هر بنده‌ای از بندگانم به جای پناه بردن به دیگری با نیت خالص به من پناه آورد، از کارش چاره‌جویی می کنم.

۶۲. گزینه ۱ درست است.

درس ۱۱ / ص ۱۲۴

این آیه تقابل دو گروه مشرک و مؤمنی را به تصویر می کشد که یکی خدا را در ردیف دیگران دوست می دارد و دیگری به خاطر ایمان، محبتش نسبت به خدا در بالاترین حالت است.

۶۳. گزینه ۳ درست است.

درس ۱۱ / ص ۱۲۳

امام علی (ع): ارزش هر کسی به اندازه چیزی است که دوست می دارد / محبت الهی سرانجام آدمی را از خودخواهی به ایثار و از خودگذشتگی می رساند.

۶۴. گزینه ۱ درست است.

درس ۱۱ / ص ۱۲۷

تبری به معنای دشمنی با دشمنان خدا یا همان جهاد در راه خداست / اگر به ترجمه آیه توجه کنید این آیه مدعیان محبت به خدا را به عمل فرا می خواند و نشان می دهد که تنها محبت به خدا کافی نیست. .

۶۵. گزینه ۴ درست است.

درس ۱۲ / ص ۱۳۸

دقت کنید که در گزینه ۴ شرط خون جهنده داشتن هم مهم است که به آن اشاره نشده است.

۶۶. گزینه ۲ درست است.

درس ۱۲ / ص ۱۴۲

برای اینکه غبار غلیظ روزه رو باطل کند باید فرد عمداً آن را وارد گلو کرده باشد. سایر گزینه‌ها مطابق با احکام روزه است.

۶۷. گزینه ۱ درست است.

درس ۱۲ / ص ۱۳۶

در آیه شریفه بالا بیان شده است که «لِذِكْرِ اللَّهِ أَكْبَرُ»، که نشان می‌دهد یاد خدا بالاترین اثر نماز است / شایسته است دقت کنیم که تأثیر نماز به تداوم و به میزان دقت و توجه ما بستگی دارد.

۶۸. گزینه ۲ درست است.

درس ۱۳ / ص ۱۵۰

توصیه ایشان مبنی بر اینکه زنان ناخن خود را قدری بلند بگذارند به اهمیت ایشان نسبت به آراستگی دلالت دارد. رسول خدا: خدای تعالی دوست ندارد وقتی بنده‌اش به سوی دوستان خود می‌رود، آماده و آراسته نباشد.

۶۹. گزینه ۴ درست است.

درس ۱۳ / ص ۱۵۲

امام علی: می‌دادا خود را برای جلب توجه دیگران بیارایی که در این صورت ناچار می‌شوی با انجام گناه به جنگ با خدا بروی. در حدیث به آراستگی برای جلب توجه اشاره شده است، قرآن این کار را (تبرج) جاهلانانه بیان می‌کند.

۷۰. گزینه ۴ درست است.

درس ۱۳ / ص ۱۵۱

مفهومی که در گزینه چهارم بیان شده است صحیح می‌باشد.

در گزینه ۱؛ عبارت گریزان است صحیح نیست.

در گزینه ۲؛ کلمه علت باید به معلول مبدل شود.

در گزینه ۳؛ بر عکس بیان شده است.

۷۱. گزینه ۱ درست است.

درس ۱۳ / ص ۱۴۹

شیوه پیامبر اکرم و پیشوایان دین در آراستگی سبب شد مسلمانان در اندک مدتی به آراسته‌ترین و پاکیزه‌ترین ملت‌ها مبدل شدند / امام فرمودند در آن زمان مردم در سختی بودند.

۷۲. گزینه ۴ درست است.

درس ۱۴ / ص ۱۶۰

عبارتی که در سؤال آمده به معنای نزدیک کردن حجاب به خود است و به عفاف شناخته شدن اولین اثری است که در آیه به آن اشاره شده است.

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ قُلْ لَأُزْوَاجِكُمْ وَبَنَاتِكُمْ وَنِسَاءَ الْمُؤْمِنِينَ يُدْنِينَ عَلَيْهِنَّ مِنْ جَلَابِيبِهِنَّ ذَلِكَ أَدْنَىٰ أَنْ يُعْرَفْنَ فَلَا يُؤْذِينَ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا

۷۳. گزینه ۴ درست است.

در میان گزینه‌ها تنها گزینه دوم به نکته دقیقی اشاره کرده است.

در گزینه ۱؛ عبارت «یک اصل نیست» غلط بیان شده است.

در گزینه ۲؛ عبارت «حرام نیست» صحیح نمی‌باشد.

در گزینه ۳؛ «لازمه دین‌داری نمی‌دانند» صحیح نیست.

۷۴. گزینه ۴ درست است.

درس ۱۴ / ص ۱۶۱

اینکه گفته شود بین نداشتن حجاب و آزادی رابطه‌ای نیست صحیح نمی‌باشد. (کتاب درسی به این اشاره کرده که دستور حجاب مختص زمان حضور در اجتماع و مواجه با نامحرمان است) / مثال قرآن مربوط به دختران شعیب است.

۷۵. گزینه ۲ درست است.

درس ۱۴ / ص ۱۶۰

دین اسلام اسلام ضمن پذیرش آداب و رسوم مربوط به پوشش، قوانینی را در بحث پوشش مطرح کرده است. / قیدی که سبب حرام بودن می‌شود، جلب توج نا محرم است.

انگلیسی (۱)

Part A: Grammar and Vocabulary

۷۶. گزینه ۱ درست است.

معنی جمله: «یادم می‌آید آن موقع را که داشتم واژگان درس می‌دادم و دانش‌آموزان به لهجه من می‌خندیدند.»
توضیح: زمان «گذشته استمراری» بیان می‌کند عملی در گذشته در بازه‌ای به‌طور پیوسته در حال انجام بوده است. با توجه به مفهوم جمله، فقط گزینه ۱ درست است.

۷۷. گزینه ۳ درست است.

معنی جمله: «هر سپتامبر، دانش‌آموزان کارهای سال قبل را پیش از واحد اول ترم جدید مرور می‌کنند. معلم‌ها خودشان هم اغلب به این مرور احتیاج دارند»
توضیح: در این تست، «themselves» یک ضمیر تأکیدی است. البته دقت کنید که ضمیر تأکیدی (برخلاف ضمیر انعکاسی) قابل حذف هستند.

۷۸. گزینه ۳ درست است.

معنی جمله: «کریسمس همه بچه‌ها و نوه‌ها، برای دورهمی سالانه خانواده قرار است به خانه والدین من بروند.»
توضیح: برای اشاره به Christmas, Norooz و... از «at» استفاده می‌کنیم.

۷۹. گزینه ۲ درست است.

معنی جمله: «سارا کاملاً عصبی به طرف جلسه‌اش دوید، چون کمی دیرش شده بود، تازه این جلسه یکی از مهم‌ترین جلساتی بود که او می‌خواست برگزار کند.»

توضیح: فعل «run» جزء افعال کنش است. بعد از این افعال، از قید حالت (در اینجا «nervously») استفاده می‌کنیم.
توجه: با صفت «nervous» در صفحه ۱۹ کتاب درسی نهم آشنا شدید.

۸۰. گزینه ۱ درست است.

معنی جمله: «لارسون معتقد است با صرف انرژی کافی و مشورت گرفتن از افراد درست، هر مشکلی می‌شد که حل شود.»
معنی گزینه‌ها در حالت مصدری:

(۱) جویا شدن، جستجو کردن (۲) شکل دادن (۳) انداختن (۴) پرکردن

۸۱. گزینه ۴ درست است.

معنی جمله: «فردا او را خواهیم دید و باور کن، به او خواهیم گفت دقیقاً درباره‌اش چه فکری می‌کنم»

(۱) عالی (۲) ببخشید (۳) چه حیرت‌انگیز (۴) باور کن

۸۲. گزینه ۲ درست است.

معنی جمله: «مردم دائم از من می‌پرسند که آیا دارم کار علمی می‌کنم، که آیا مشغول انجام آزمایش هستم (یا خیر). وقتی می‌گویم نه، به نظر فکر می‌کنند که این موضوع وحشتناک است و من بایستی غمگین باشم، ولی من واقعاً به هیچ وجه ناراحت

نیستیم. چیزی که باعث خوشحالی من می‌شود صرفاً ظهور علم نوین است.»
معنی گزینه‌ها در حالت مصدری:

- ۱) درست کردن، ساختن (۲) انجام دادن (۳) گذاشتن (۴) افزودن
۸۳. گزینه ۴ درست است.

معنی جمله: «به نظر من لامپ برق یکی از مهم‌ترین اختراعات قرن نوزدهم بود.»

- ۱) موقعیت (۲) توصیف (۳) پیشنهاد (۴) اختراع
۸۴. گزینه ۱ درست است.

معنی جمله: «الف: کمی مضطربم. هفته دیگه دارم به اروپا سفر می‌کنم، ولی تا الان هیچ هتلی رزرو نکرده‌ام. ب: چرا ندهیم یک آژانس مسافرتی به تو کمک کند تا بتوانی کمی آسوده بشوی؟»

- ۱) آژانس (۲) کمدی (۳) ویزا (۴) زیارتگاه
۸۵. گزینه ۳ درست است.

معنی جمله: «سرگرمی (تفریح) چیزی است که توجه و علاقه یک فرد را حفظ می‌کند، یا به او لذت و خوشی می‌دهد. ممکن است یک ایده یا یک کار باشد، ولی بیش‌تر احتمال دارد یکی از فعالیت‌ها یا وقایعی باشد که طی هزاران سال شکل گرفته است.»

- ۱) لذت (۲) اجبار (۳) سرگرمی (۴) جشن، برگزاری
۸۶. گزینه ۴ درست است.

معنی جمله: «امریکا، به ازای هر فرد، بزرگ‌ترین مصرف‌کننده آبگرمکن‌های خورشیدی خانگی است.»

- ۱) تاریخی (۲) روان (۳) جمع (۴) خانگی
۸۷. گزینه ۱ درست است.

معنی جمله: «آنها به احتمال زیاد با این جوان‌ها بعد از مدت‌ها قوی‌ترین تیم‌شان را خواهند داشت، آنها (این جوان‌ها) نمی‌ترسند، و می‌خواهند بعد از آخرین بار که باختند، ببرند.»

- ۱) احتمالاً (۲) طبیعتاً (۳) به لحاظ احساسی (۴) عموماً

Part B: Cloze Test

۸۸. گزینه ۱ درست است.

- ۱) وقتی که (۲) بعد (۳) زیرا (۴) هرچند

۸۹. گزینه ۲ درست است.

- ۱) تاریخچه (۲) طیف (۳) هرم (۴) متوسط

۹۰. گزینه ۴ درست است.

- ۱) عوارض (۲) علاقه، دقت (۳) علت (۴) نوع

۹۱. گزینه ۲ درست است.

توضیح: با توجه به مفهوم «توانایی»، نیاز به فعل وجهی «can» داریم.

۹۲. گزینه ۴ درست است.

توضیح: به ترکیب «on the farm» توجه کنید. (صفحه ۸۴ کتاب درسی هشتم)

Part C: Reading Comprehension

متن شماره ۱:

۹۳. گزینه ۳ درست است.

کدام‌یک از موارد زیر درست نیست؟

۱) دانشمندان واقعاً مطمئن نیستند الکترون چیست.

- (۲) حداقل برخی از ذرات زیر اتمی مستقیماً قابل مشاهده نیستند.
 (۳) دانشمندان برای آموختن دربارهٔ ذرات زیراتمی صرفاً به مشاهدات غیرمستقیم تکیه می‌کنند.
 (۴) بین ذرات فیزیکی و اختر فیزیکی ارتباط وجود دارد.

۹۴. گزینه ۴ درست است.

از این مقاله می‌توان استنباط کرد که .....

- (۱) نوترون از الکترون کوچک‌تر است
 (۲) نوترون‌ها از جنس ماده نیستند
 (۳) نوترون‌ها در زمان بینگ بنگ (انفجار بزرگ) به وجود آمدند
 (۴) برخی از نوترون‌ها عمرشان ۷/۱۳ میلیارد سال است

۹۵. گزینه ۲ درست است.

نوترون‌ها .....

- (۱) باعث انفجارهای آبرنواختری می‌شوند که به ایجاد ستاره‌های نوترونی می‌انجامد
 (۲) خاصیتی دارند که از تصادم ستاره‌های نوترونی با سیاه چاله‌ها جلوگیری می‌کند
 (۳) با ماده واکنش نشان نمی‌دهند
 (۴) به ایجاد سیاه‌چاله‌ها منجر می‌شوند

۹۶. گزینه ۲ درست است.

بند بعدی این مقاله احتمالاً .....

- (۱) معادله مشهور $E = mc^2$ انیشتین را شرح خواهد داد
 (۲) دربارهٔ ارتباطات بیش‌تری بین ذرات زیراتمی و ستاره‌شناسی بحث خواهد کرد
 (۳) شرح خواهد داد که خورشید چگونه ایجاد شد
 (۴) قوانین ریاضی نظریهٔ کوارک را توصیف خواهد کرد

متن شمارهٔ ۲:

۹۷. گزینه ۳ درست است.

متن عمده‌تاً دربارهٔ ..... است.

- (۱) زندگی یوری خودی در سیبری
 (۲) حیواناتی که منقرض شده‌اند
 (۳) یک کشف مهم
 (۴) چگونگی زندگی لوبا

۹۸. گزینه ۲ درست است.

کدام گزینه اول اتفاق افتاد؟

- (۱) پسرعموی یوری ماموت را به یک فروشنده فروخت.
 (۲) یوری برای مشورت پیش دوستش رفت.
 (۳) جسد لوبا به موزه منتقل شد.
 (۴) پلیس سر رسید تا جسد لوبا را ببرد.

۹۹. گزینه ۳ درست است.

هدف بند دوم چیست؟

- (۱) توصیف شرایط لوبا وقتی پیدایش کردند
 (۲) توصیف سختی‌های کالبدشکافی جسد ماموت
 (۳) توضیح این که لوبا را چطور دوباره پیدا کردند و به مکانی امن بردند
 (۴) توضیح این که دانیل فیشر دانشمند چطور برای مطالعهٔ لوبا خود را به سیبری رساند

۱۰۰. گزینه ۱ درست است.

واژهٔ "It" (خط ۹) به ..... اشاره دارد.

- (۱) جسد، بدن (۲) فروشگاه (۳) دم (۴) گوش

ریاضی و آمار (۱)

۱۰۱. گزینه ۱ درست است.

تابع نماتوپ برابر $\frac{\text{وزن برحسب کیلوگرم}}{\text{مجدور طول قد برحسب متر}}$ است. اگر نماتوپ در فاصله ۱۹ تا ۲۵ باشد، شخص دارای وزن طبیعی است.

$$19 < \frac{81}{x^2} < 25 \Rightarrow \frac{81}{25} < x^2 < \frac{81}{19} \Rightarrow 1/8 < x < 2/06$$

پس شخص بین یک متر و ۸۰ سانتی‌متر تا ۲ متر و ۶ سانتی‌متر قد قرار دارد.

۱۰۲. گزینه ۲ درست است.

اگر به جای x ، مقداری قرار دهیم و برای y ، دو مقدار به دست آید تابع نیست.

۱) تابع نیست. $x = 0 \Rightarrow 0 + 2y^2 = 2 \Rightarrow y^2 = \frac{2}{2} = 1 \Rightarrow y = 1$ یا -1

۳) تابع نیست. $x = 1 \Rightarrow \pm 1 + y = 1 \Rightarrow y = 1 \pm 1 \Rightarrow y = 0$ یا 2

۴) تابع نیست. $x = 0 \Rightarrow |y| = 1 \Rightarrow y = 1$ یا -1

در گزینه ۲ با توجه به این که مجموع دو عبارت نامنفی در صورتی صفر می‌شود که تک تک آنها صفر باشد، داریم:

$$x^2 - 2x + 1 + x^2 + (2y)^2 - 4xy = 0 \Rightarrow (x-1)^2 + (x-2y)^2 = 0$$

$$\begin{cases} x-1=0 \Rightarrow x=1 \\ x-2y=0 \Rightarrow y=\frac{x}{2}=\frac{1}{2} \end{cases}$$

۱۰۳. گزینه ۱ درست است.

$$f(x) = 0 \Rightarrow x^2 - 1 = 0 \Rightarrow x = 1, -1$$

$$f(x) = -1 \Rightarrow x^2 - 1 = -1 \Rightarrow x = 0$$

$$f(x) = 2 \Rightarrow x^2 - 1 = 2 \Rightarrow x^2 = 3 \Rightarrow x = -\sqrt{3}, \sqrt{3}$$

A می‌بایست حداقل ۳ عضو مثلاً $A = \{-1, 0, \sqrt{3}\}$ و حداکثر ۵ عضو $A = \{-\sqrt{3}, -1, 0, 1, 3\}$ را داشته باشد.

۱۰۴. گزینه ۳ درست است.

اگر $f(x) = ax + b$ باشد، داریم:

$$\begin{cases} a(1) + b + a(-2) + b = -1 \Rightarrow -a + 2b = -1 \\ a(0) + b + a(2) + b = 4 \Rightarrow 2a + 2b = 4 \end{cases} \Rightarrow 2a - (-a) = 4 - (-1) \Rightarrow a = \frac{5}{3}$$

$$-\frac{5}{3} + 2b = -1 \Rightarrow 2b = -1 + \frac{5}{3} = \frac{2}{3} \Rightarrow b = \frac{1}{3} \Rightarrow f(x) = \frac{5}{3}x + \frac{1}{3}$$

$$\Rightarrow f(4) = \frac{20}{3} + \frac{1}{3} = 7$$

۱۰۵. گزینه ۴ درست است.

درآمد این شرکت $R(x) = x(10000 - x)$ و هزینه این شرکت $C(x) = 1200x + 200000$ است. بنابراین اینک سود از رابطه $P(x) = R(x) - C(x)$ به دست می‌آید داریم:

$$P(x) = 10000x - x^2 - (1200x + 200000) = -x^2 + 8800x - 200000$$

۱۰۶. گزینه ۱ درست است.

چون دارای کم‌ترین مقدار است.

$$\sigma^2 = \frac{4^2 + 4^2 + 3^2 + 5^2 + 6^2}{7} = 14/57$$

۱۱۴. گزینه ۴ درست است.
نمودار راداری، نموداری برای نمایش داده‌های چند متغیره است. مانند نمودار زیر که می‌توان بین شعاع‌ها از خط، خم یا دایره استفاده کرد.

۱۱۵. گزینه ۳ درست است.
اگر متغیر کمی پیوسته باشد، نمودار مستطیلی، کمی گسسته باشد نمودار میله‌ای و کیفی باشد، نمودار دایره‌ای مناسب‌تر است.

اقتصاد

۱۱۶. گزینه ۳ درست است.

نرخ دلار در بازار ارزش کشور به طور روزانه نوسان و تغییر دارد؛ ضمن اینکه تعیین قیمت دلار در هر کشور به سیاست‌های آن کشور بستگی دارد. در نتیجه نرخ دلار در بازار کشورها معیار مناسب یکسانی برای تبدیل تولید ملی کشورها به آن و مقایسه با هم نیست. به همین دلیل از دلار دیگری با نام «دلار رفاهی یا دلار برابری قدرت خرید» (PPP) استفاده می‌شود به این شکل که یک سبد کالایی یکسان سالانه در کشور ایران قیمت‌گذاری، و هم‌زمان همان سبد کالایی در کشور آمریکا تعیین قیمت می‌شود. تقسیم این دو قیمت بر هم، قدرت خرید دلار را در ایران نشان می‌دهد. این دلار سالانه توسط سازمان‌های بین‌المللی محاسبه و اعلام می‌شود و ارتباط مستقیمی به نرخ دلار موجود در بازار ارزش ندارد؛ بدین ترتیب اگر درآمد سرانه ایران براساس دلار PPP (۱۵۰۹۰ دلار) دو برابر درآمد سرانه کشور اوکراین (۸۵۰۸ دلار) باشد، می‌توان گفت متوسط رفاه ایرانیان دو برابر افراد آن کشور است.

۱۱۷. گزینه ۳ درست است.

حدود $\frac{4}{5}$ جمعیت $7/5$ میلیارد نفری کره زمین در کشورهای در حال توسعه و توسعه نیافته زندگی می‌کند.

$$\frac{4}{5} \times 7/5 = 6$$

۱۱۸. گزینه ۱ درست است.

«رشد» صرفاً به معنای افزایش تولید است؛ بنابراین مفهومی کمی است. اگر در جامعه‌ای میزان واقعی تولید در دوره‌ای معین نسبت به دوره قبل افزایش یابد، می‌گوییم در آن جامعه رشد صورت گرفته است؛ به عبارت دیگر هر گاه کشوری با برخورداری از عوامل تولید بیش‌تر مثل سرمایه‌گذاری بیش‌تر یا به کارگیری روش‌های بهتر و فناوری مناسب‌تر، ظرفیت تولیدی خود را افزایش دهد، می‌گوییم در مسیر رشد گام برداشته است. این افزایش می‌تواند ناشی از افزایش سطح زیرکشت، تأسیس کارخانه‌های جدید، گسترش و توسعه مراکز تولیدی و یا استفاده بهتر از امکانات و منابع و نظایر اینها باشد. برای مقایسه وضعیت کشورهای مختلف با یکدیگر، باید درآمد سرانه آن کشورها را برحسب واحد پول یکسانی محاسبه کنیم. درآمد سرانه تمامی کشورهای جهان برحسب دلار آمریکا اعلام می‌شود؛ بدین ترتیب، نخست درآمد سرانه کشور را برحسب پول داخلی آن محاسبه می‌کنند. سپس با توجه به برابری قدرت خرید دلار در آن کشور، درآمد سرانه برحسب دلار اعلام می‌شود؛ بنابراین، امکان مقایسه سطح درآمد سرانه فراهم می‌آید که معیار اندازه‌گیری رفاه مادی در جوامع مختلف است.

۱۱۹. گزینه ۱ درست است.

متوسط امید به زندگی در آغاز تولد (سال)	متوسط نرخ مرگ و میر نوزادان (در هر ۱۰۰۰ تولد)	متوسط نرخ باسوادی بزرگسالان (به درصد)	گروه کشورها
۶۰/۵	۸۹/۴	۵۷/۱	۴۳ کشور با توسعه انسانی ضعیف
۸۰/۵	۶	نزدیک به ۱۰۰	۴۹ کشور با توسعه انسانی زیاد

۱۲۰. گزینه ۲ درست است.

شاخص دهک برابر $\frac{\text{سهم دهک دهم}}{\text{سهم دهک اول}}$ و هر چه حاصل به یک نزدیک تر باشد توزیع درآمد بهتر است.

در کشور A، B و C به ترتیب برابر $\frac{۱۵}{۳} = ۵$ ، $\frac{۲۱}{۳/۵} = ۶$ و $\frac{۲۴}{۴} = ۶$ است، پس در کشور A بهتر و دو کشور B و C برابر هستند.

۱۲۱. گزینه ۱ درست است.

برای مقابله با فقر و نابرابری باید سیاست‌های مناسب را به کار گرفت. مسلماً برقراری یک سامانه و نظام مناسب و کارآمد مالیاتی از مهم‌ترین ابزارهای روبرویی با نابرابری توزیع درآمد است. با به کارگیری نظام صحیح مالیاتی، می‌توان تفاوت میان درآمد و ثروت یک گروه محدود پر درآمد و اکثریت کم درآمد را کاهش داد. در این صورت درآمد و ثروت به صورت عادلانه‌تر، مجدداً توزیع می‌شود.

اصلاح ساختار توزیع درآمد و عادلانه‌تر کردن آن و مقابله با فقر، مستلزم توانمندسازی افراد و به ویژه مولد کردن آنهاست. انسان به مثابه مهم‌ترین عامل تولید به آموزش و تأمین اقتصادی - اجتماعی نیاز دارد و هر گونه سرمایه‌گذاری در این زمینه‌ها به افزایش بهره‌وری نیروی کار و در پی آن، افزایش درآمد ملی منجر می‌شود. توزیع عادلانه درآمد و کاهش فقر می‌تواند انگیزه قدرتمند همکاری و مشارکت عموم افراد جامعه را در فرایند توسعه اقتصادی ایجاد کند. در جامعه‌ای که بیش‌تر افراد آن در فقر به سر می‌برند و به ناامیدی و عدم اعتماد به خود دچارند، حرکت به سمت توسعه اقتصادی با موانع جدی روبرو خواهد شد. اعمال سیاست‌هایی به منظور بهبود وضع نامطلوب زندگی، روحیه امید و اطمینان نسبت به آینده را در مردم تقویت می‌کند و انسجام و همکاری بیش‌تری در اجرای برنامه‌های توسعه پدید می‌آورد.

۱۲۲. گزینه ۲ درست است.

اشتغال کامل به وضعیتی اطلاق می‌شود که در آن همه عوامل تولید امکان شرکت در فرایند تولید را دارند و هیچ نهاده‌ای ناخواسته، بلااستفاده یا غیر مولد نمانده باشد. یک نوع از اشتغال کامل، اشتغال کامل نیروی کار است. البته اشتغال کامل نیروی کار به معنای صفر بودن نرخ بیکاری نیست. برخی افراد حاضر به کار نیستند (بیکاری داوطلبانه) و برخی دیگر نیز در حال جابجایی از کاری به کار دیگر (بیکاری اصطلاحی) هستند. معمولاً در جوامع امروزی، مشکل بیکاری وجود دارد و به دلیل آثار سوء اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی آن، دولت‌ها برای مقابله با این مشکل و مهار آن تلاش می‌کنند.

البته وظیفه دولت در رفع مشکل بیکاری به معنای این نیست که به بیکاران کار دهد و مستقیماً در بخش دولتی اشتغال ایجاد کند.

۱۲۳. گزینه ۲ درست است.

هدف دیگر دولت در عرصه اقتصاد، جلوگیری از افزایش بی‌رویه و نوسانات قیمت‌ها است. در وضعیت تورم زیاد، قیمت کالاها و خدمات به سرعت افزایش می‌یابد و اقتصاد کشور دچار اختلال می‌شود. همچنین، به دلیل افزایش قیمت کالاها و خدمات، معمولاً درآمد افراد کم درآمد جامعه، متناسب با تورم افزایش نمی‌یابد، بنابراین برای تأمین کالاهای مورد نیاز خود با مشکلات جدی روبرو می‌شوند؛ در نتیجه، سطح رفاه عمومی کاهش می‌یابد. در این شرایط، تلاش دولت این است که تا حد ممکن از افزایش بی‌رویه قیمت‌ها جلوگیری، و با در پیش گرفتن سیاست‌های مناسب، تورم را مهار و رشد قیمت‌ها را تثبیت کند.

۱۲۴. گزینه ۴ درست است.

درآمد، متغیری جاری و دارایی یا ثروت، متغیری انباره است؛ به طور مثال سود یک شرکت یا حقوق یک کارمند، که ماهانه تحقق می‌یابد متغیری جاری است و اتومبیل یا ساختمان آنها، که دارایی و ثروت است متغیری انباره است و در طول زمان افزوده یا کاسته می‌شود. فرق دارایی و ثروت این است که دارایی در فرایند تولید و مولد بودن و کسب عایدی است؛ اما ثروت راكد است.

۱۲۵. گزینه ۳ درست است.

زمانی که اقتصاد کشور دچار تورم می‌شود برای پیشگیری از افزایش قیمت‌ها یا کاهش سرعت آن، بانک مرکزی سیاست کاهش حجم پول در گردش را به کار می‌گیرد. در حالت رکود اقتصادی، که سطح تولید کاهش و بیکاری افزایش یافته و تولیدکنندگان انگیزه تولید و ایجاد اشتغال را از دست داده‌اند، بانک مرکزی با سیاست پولی انبساطی می‌تواند برای کوتاه مدت مشکل را حل کند.

یکی از روش‌هایی که بانک مرکزی کشورها برای کنترل و تنظیم حجم پول به کار می‌گیرند، سیاست بازار باز (فروش اوراق مشارکت) است. در این روش، بانک مرکزی می‌تواند با فروش اوراق مشارکت به طور مستقیم از مقدار پول در دست مردم بکاهد و یا با خرید اوراق مشارکت، پول به جامعه تزریق کند.

۱۲۶. گزینه ۱ درست است.

در سال‌های اخیر در کشور ما توجه جدی سیاست‌گذاران به ضرورت اقتصاد مردمی و نقش‌آفرینی و مشارکت بیش‌تر بخش‌های خصوصی و تعاونی و عمومی و افزایش توان و اقتدار آنها جلب شده است. دولت ملزم شده است که با واگذاری بخش مهم از فعالیت‌های خود در عرصه اقتصاد به بخش‌های غیر دولتی، که در چارچوب سیاست‌های اجرای اصل ۴۴ قانون اساسی مطرح شده است و همین سپردن ۲۵٪ از اقتصاد کشور به بخش تعاونی، حضور مستقیم خود را در مدیریت و مالکیت اقتصاد کاهش بدهد و موجبات تقویت اقتصاد مردمی را فراهم سازد؛ این به معنای حرکت در مسیر دستیابی به ترکیب بهینه از حضور دولت و مشارکت بخش غیردولتی در اقتصاد کشور است.

۱۲۷. گزینه ۳ درست است.

۵۵/۰۰۰/۰۰۰ ریال مربوط به ردیف چهارم و ۷۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال مربوط به ردیف پنجم است.

$$A: 55/000/000 \times \frac{10}{100} = 5/000/000$$

$$B: 70/000/000 \times \frac{15}{100} = 10/500/000$$

۱۲۸. گزینه ۲ درست است.

در زمان‌های گذشته، هر چند بازرگانان، کالاهای مختلفی را از کشوری به کشورهای دیگر برای فروش می‌بردند، عواملی چند مانع رشد و توسعه تجارت بین‌الملل به شکل امروزی می‌شد. مهم‌ترین این عوامل عبارت بود از:

۱- **موانع قانونی، ناامنی و ضعف دولت‌ها:** در گذشته، ناامنی و ضعف دولت‌ها در حاکمیت بر سرزمین خود مانع می‌شد که افراد با خاطری مطمئن به تجارت بپردازند؛ برای مثال، اگر فردی می‌خواست کالایی را از شهری به شهر دیگر صادر کند با خطر حمله و هجوم دزدها و راهزنان روبه‌رو می‌شد. همچنین، حاکمان محلی با هدف حمایت از صنایع داخلی به هر قیمتی و هر چند غیر عقلانی، هر گونه مراوده خارجی را تهدید تلقی می‌کردند و اجازه گسترش روابط اقتصادی بین‌المللی را نمی‌دادند. مجموعه این مسائل، سبب از بین رفتن انگیزه تجارت خارجی در افراد می‌شد.

۲- **هزینه‌های تجارت:** نبود وسایل حمل و نقل و راه‌های مناسب، هزینه‌های تجارت را به شدت افزایش می‌داد به طوری که به ناچار حمل و نقل کالاها فقط در فواصل کوتاه و نزدیک انجام می‌شد و اغلب، افراد در طول عمر خود به ناچار فقط کالاهایی را مصرف می‌کردند که در منطقه محل سکونت آنها تولید می‌شد. تولیدکنندگان نیز به ناچار همیشه اندازه محدودی کالا تولید، و به بازارهای داخلی عرضه می‌کردند و هرگز از تولیدات دیگران بهره نمی‌بردند.

۱۲۹. گزینه ۴ درست است.

موقعیت و امکانات طبیعی موجود یا فناوری در هر کشور سبب می‌شود که ساکنان آن کشور به تولید کالاهای خاصی بپردازند؛ برای مثال، انار و فرش در اغلب کشورهای دنیا و آناناس در ایران تولید نمی‌شود یا بسیاری از واکسن‌ها در کشورهای همسایه ما، هنوز امکان تولید ندارد؛ در عین حال مردم هر کشور نیازهای گوناگونی دارند که اغلب، امکانات داخلی برای رفع آنها کافی نیست؛ از این رو، کشورهای مختلف باید از طریق تجارت بین‌الملل، نیازهای متقابل یکدیگر را برطرف کنند.

۱۳۰. گزینه ۴ درست است.

مطابق اصل چهل و ششم، «هر کس مالک حاصل کسب و کار مشروع خویش است و هیچ کس نمی‌تواند به عنوان مالکیت نسبت به کسب و کار خود امکان کسب و کار را از دیگری سلب کند.» همچنین اصل چهل و هفتم تأکید می‌کند: «مالکیت شخصی که از راه مشروع باشد محترم است. ضوابط آن را قانون معین می‌کند.» بدین ترتیب بنیان‌های حقوق اقتصادی شهروندان و فعالان اقتصادی در این دو اصل تعیین شده است.

در زمینه مبارزه با ثروت‌اندوزی از روش‌های غیر قانونی و نامشروع و بازگرداندن ثروت‌های ناشی از این گونه اعمال در اصل چهل و نه آمده است: «دولت موظف است ثروت‌های ناشی از ربا، غصب، رشوه، اختلاس، سرقت، قمار، سوء استفاده از موقوفات، سوء استفاده از مقاطعه کاری‌ها و معاملات دولتی، فروش زمین‌های موات و مباحات اصلی، دایر کردن اماکن فساد و سایر موارد غیر مشروع را گرفته و به صاحب حق رد کند و در صورت معلوم نبودن او به بیت‌المال بدهد. این حکم باید با رسیدگی و تحقیق و ثبوت شرعی به وسیله دولت اجرا شود.»

علوم و فنون ادبی (۱)

۱۳۱. گزینه ۳ درست است.

پس از عاطفه مهم‌ترین عامل [در همراه‌سازی مخاطب با شاعر] «وزن» است. (صفحه ۶۹).

۱۳۲. گزینه ۱ درست است.

بیت یکم آشکارا ضرب‌آهنگ شادتری دارد؛ یادتان باشد «وزن دوری» [این جا: مفعولُ مفاعیلن // مفعولُ مفاعیلن] اساساً ریتمیک و طبعاً شاد است. (صفحات ۶۲ و ۶۳)

۱۳۳. گزینه ۱ درست است.

شِی	ر	مَر	دا
U-	-	-	-
کشیده	بلند	بلند	بلند

(صفحات ۶۴ تا ۷۶)

۱۳۴. گزینه ۳ درست است.

خانا	شیراز بسطام	سَخَن خَرِش ءَ گَر خَجِل نَوا	تَمیز	مَو لَو ی مُصَطَفَا	بَر اَبَر
--	U--	-U	U-U	-U-	--U

(صفحات ۶۴ تا ۷۶)

۱۳۵. گزینه ۱ درست است.

یاد بگیرید که بعضی واج‌آرایی‌ها در پس خود تصویر و به تبع معنایی دارند؛ مثل «خنده‌اش خونی ست اشک‌آمیز» که با «خش‌خش» خود تداعی «پاییز» می‌کند؛ درست مانند «خزخز» حاصل از مطلع مسطّ منوچهری. (صفحه ۹۸)

۱۳۶. گزینه ۲ درست است.

شش بار «ش» که چهار تا ش از تکرار «شش» حاصل شده است. (صفحات ۹۸ تا ۱۰۰)

۱۳۷. گزینه ۳ درست است.

تماماً حاصل از «وزن دوری» و تقارن واژه‌ها [و ساختارهای مکرر در دو مصرع. (صفحات ۹۹ و ۱۰۰)

۱۳۸. گزینه ۴ درست است.

درست بالعکس: جنبه موسیقایی سخن است که در «تکرار» اهمیت دارد، نه شکل نوشتاری آن. (صفحه ۱۰۰)

۱۳۹. گزینه ۲ درست است.

توجه کنید که صورت سؤال بیانی دیگر است از گزینه‌های (۱) و (۲) در سؤال ۸. (صفحه ۱۰۴)

۱۴۰. گزینه ۳ درست است.

آز + رَق + فام	سید + مَنَد + دَم	تَق + وَا + نام
۳ هجا: - (بلند) - (بلند) - U (کشیده)		

(صفحات ۶۴ تا ۷۶، و ۱۰۵)

۱۴۱. گزینه ۲ درست است.

(صفحات ۱۰۵ تا ۱۰۷)

۱۴۲. گزینه ۲ درست است.

در (ب) و (د) تمام سجع‌ها «متوازی» اند؛ بنابراین، «ترصیع» دارند. (صفحات ۱۰۵ تا ۱۰۷)

۱۴۳. گزینه ۳ درست است.

در (۱) «فضل» و «عدل» سجع متوازن دارند، و «بخواند» و «براند» سجع متوازی. (۲) را بهتر است فعلاً فراموش کنید [مسأله‌ای دارد که اساساً به درس‌های عروض در سال‌های بعد مربوط است]. در (۴) «او راست» و «او راست» تکرار دارند.

(صفحات ۱۰۰ و ۱۰۵)

۱۴۴. گزینه ۲ درست است.

در (۲)، آن هم فقط میان «صَفَوَت» و «صفا» (هر دو از ریشه «ص ف و») جناس اشتقاقی برقرار است. [«صفت» از ریشه «و ص ف» است]. (صفحه ۱۱۵)

۱۴۵. گزینه ۱ درست است.

همسان	حرکتی	تکرار
دوش - دوش	تُرک - تُرک	عکس - عکس
		آینه - آینه

«تا [+ رها] و «تارها» در (ج) را عمداً در هیچ گزینه‌ای به عنوان «حرکتی» نیاوردیم [شما خواستید، بگیرید. پیش ما «احتیاط شرط عقل» است]. (صفحات ۱۰۰، ۱۱۳ تا ۱۱۶)

۱۴۶. گزینه ۴ درست است.

افزایشی	(۱)	دوست - دَست
	(۲)	جان - جَهان
	(۳)	خلقه - حَلق
	(۴)	هلاک - هَلاکو

فراموش نکنید، اصل در دو نوع «اختلافی» و «افزایشی» بر حرف است، نه حرکت! (صفحات ۱۱۳ تا ۱۱۶)

۱۴۷. گزینه ۲ درست است.

در (د) «طی» (نام قبیلۀ حاتم طائی) و طی (سپری [کردن]) جناس همسان (تام) دارند. الف «موازنه» دارد، چون همه سجع‌ها در آن متوازی نیست. در (ب) سجع میان «نیرنگ» و «آهنگ» و «شنگ» سبب شکل‌گیری «قافیۀ میانی / درونی» می‌شود. در

(ج) هم که میان «روی» اول و «روی» سوم تکرار هست. (صفحات ۸۵، ۱۰۰، ۱۱۳ تا ۱۱۶)

۱۴۸. گزینه ۴ درست است.

(۱) و (۲) و (۳)	بنشینند - بنشانند + نَگردانند - اگر دانند	ناهمسان (اختلافی)
(۳)	دریابند - «ذَر» یابند	ناهمسان (حرکتی)
(۴)	[...] درمان[ا]ند - درمانند	همسان

(صفحات ۱۱۳ تا ۱۱۶)

۱۴۹. گزینه ۳ درست است.

شما بهتر از ما می‌دانید که در «جناس» حرف اول و آخر را «اختلاف در معنی» می‌زند؛ در (۳) اختلاف معنایی در کار نیست! پس جناس هم بی‌جناس! (صفحات ۱۱۳ تا ۱۱۶)

۱۵۰. گزینه ۱ درست است.

گزینه	تعداد حرف (نشانه الفبایی)	تعداد واج (واحد آوایی)
(۱)	خ و د خ و ا س ت ه	خ - د - خ - ا - س - ت - ه
(۲)	ب ی ب ر ن ا م گ ی	ب - ی - ب - ر - ن - ا - م - گ - ی
(۳)	د و ب ه ه م ز ن ی	د - و - ب - ه - ه - م - ز - ن - ی
(۴)	ع ل ا ء ا ل د و ل ه	ع - ل - ا - ء - ا - ل - د - و - ل - ه

(صفحة ۸۸)

۱۵۱. گزینه ۴ درست است.

نشانه	ارزش واجی	نمونه در میانه هجا	نمونه در پایان هجا
-------	-----------	--------------------	--------------------

ا (الف)	ā : /l/	پاس: /p/ /l/ /s/ : pās	پا: /p/ /l/ : pā
---------	---------	------------------------	------------------

و (واو)	u : /u/	سود: /s/ /u/ /d/ : sūd	سو: /s/ /u/ : sū
	o : /o/	خوش: /x/ /o/ /š/ : xoš	تو: /t/ /o/ : to
	v/w : /v/ /w/	۱. اوج: /a/ /o/ /j/ : owj	۱. نو: /n/ /o/ : now
		۲. مانور: /m/ /n/ /o/ /v/ : mānovr	۲. جو: /j/ /o/ : jav [v]
-	خویش: /x/ /i/ /š/ : xīš	-	

ه (ه)	h : /h/	شهر: /š/ /h/ /r/ : šahr	۱. ته: /t/ /h/ : tah ۲. مه: /m/ /h/ : meh ۳. نه: /n/ /h/ : noh
	۱. a : /a/ /-/ ۲. e : /e/ /-/	-	۱. نه: /n/ /a/ : na ۲. سه: /s/ /a/ : se

ی (ی)	ī : /i/ /-/	دیر: /d/ /i/ /r/ : dīr	دی: /d/ /i/ : dī
	y : /y/ /-/	دیر: /d/ /i/ /r/ : deyr	دی: /d/ /i/ : dey

(صفحات ۷۴ تا ۷۷، ۸۸)

۱۵۲. گزینه ۴ درست است.

در پایان هر هجا، حداقل صفر (۰) صامت = هجای کوتاه (صفحة ۷۵)

۱۵۳. گزینه ۳ درست است.

به جواب سؤال بعدی دقت کنید. (صفحات ۸۰، ۱۱۳)

۱۵۴. گزینه ۲ درست است.

«نیست» در مصرع اول فعل اسنادی است، اما «نیست» در مصرع دوم مسند است (از نظر نوع دستوری، صفت: به معنی «نابود»). «باد» در مصرع اول اسم است (به معنی «جریان هوا از جهتی به جهت دیگر»)، اما در مصرع دوم فعل اسنادی است در وجه تمنایی (دعایی). بنابراین، بیت در انتهای دو مصرع دو واژه دارای جناس تام و به تبع، دو قافیه دارد. حالا دوباره به صورت سؤال قبلی نگاهی خریدار بیندازید. (صفحات ۸۵، ۱۱۳)

۱۵۵. گزینه ۲ درست است.

قاعده ۱	قاعده ۲	ردیف
-	نیکوان - جوان	برخاست
-	سَر - بَر	ما [ا] است
-	مرهم - ماتم	روا [ا] است
بلا - فنا	-	[ا] است

(صفحه ۸)

تاریخ (۱)

۱۵۶. گزینه ۴ درست است.

واژه ایران از واژه آریایی گرفته شده است و به معنی سرزمین آریاییان است. واژه آریایی نیز به معنی شریف و آزاده است؛ پس واژه ایران به معنی سرزمین مردمان شریف و آزاده است. عبارت ب سمت مرکز و غرب صحیح است. در عبارت ج به جای ایلامی‌ها باید مادی‌ها قرار بگیرد پس این گزینه هم غلط است. آریاییان گروهی از اقوام هند و اروپایی بودند که از زمان‌های بسیار کهن و به تدریج در فلات ایران و شبه قاره هند مستقر شدند و خود را آریایی نامیدند. بنابراین، کاربرد واژه آریایی برای دیگر اقوام هند و اروپایی به جز ایرانیان و هندیان درست نیست.

۱۵۷. گزینه ۴ درست است.

برای اولین بار در قرن ۹ ق.م در سالنامه‌های شاهان آشوری به مادی‌ها اشاره شده است. آشور حکومت نیرومندی در شمال بین‌النهرین بود که برای به دست آوردن فلزات، سنگ‌های قیمتی و غنایم دیگر دائماً به سرزمین‌های همسایه از جمله نواحی غربی ایران هجوم می‌آورد.

۱۵۸. گزینه ۱ درست است.

بیانیه یا منشور کورش نماد فرهنگ انسانی و مداراجویانه ایرانیان است. بسیاری از محققان، منشور کورش را نخستین منشور حقوق بشر می‌دانند. از این رو، متن آن به ابتکار سازمان ملل متحد به شش زبان رسمی این نهاد جهانی ترجمه شد. نسخه بدلی از این منشور نیز در مقر سازمان ملل متحد در نیویورک به نمایش گذاشته شده است. نسخه اصلی در موزه بریتانیا در لندن نگهداری می‌شود.

۱۵۹. گزینه ۲ درست است.

سلوکوس و جانشینان او شهرهای زیادی را در قلمرو خود بنا کردند. آنها قصد داشتند با ایجاد شهرهای جدید و کوچاندن یونانیان به این شهرها، فرهنگ یونانی را در ایران و دیگر متصرفات اسکندر در آسیا، رواج دهند. این شهرها براساس معماری یونانی برپا شده بودند و ساکنان آنها وظیفه داشتند از وقوع شورش‌های احتمالی و هجوم طوایف کوچ رو جلوگیری کنند. از سوی دیگر، این شهرها، زمینه گسترش فعالیت‌های تجاری با سرزمین‌های دور و نزدیک را فراهم می‌آوردند.

۱۶۰. گزینه ۳ درست است.

نظام حکومتی اشکانیان مجموعه‌ای از حکومت‌های نیمه مستقل بود که به حکومت مرکزی اشکانی، مالیات و نیروی نظامی می‌دادند. این نوع حکومت را ملوک طوایفی خوانده‌اند. حکومت اشکانی بر اثر جنگ‌های پیاپی با امپراتوری روم در مرزهای غربی و نیز درگیری‌های نظامی در مرزهای شرقی، در اوایل قرن سوم میلادی به سستی گرایید. از این رو، برخی حاکمان محلی درصدد نافرمانی برآمدند. آخرین پادشاه اشکانیان اردوان چهارم بود که نیروهای مهاجم رومی را شکست داد و آنان را مجبور به پرداخت غرامت کرد، اما در برابر مشکلات داخلی موفق نبود و نتوانست خاندان ساسانی را که در فارس بر او شوریده بودند، آرام کند. سرانجام، اردوان در جنگ با اردشیر بابکان شکست خورد و کشته شد و سلسله اشکانیان از هم پاشید.

۱۶۱. گزینه ۱ درست است.

پادشاهان ساسانی به منظور ایجاد تمرکز و افزایش دامنه نظارت و تسلط خود بر مناطق مختلف کشور، از یک سو سپاهی دائمی و نیرومند تشکیل دادند و از سوی دیگر اقدام به توسعه و تقویت تشکیلات اداری (دیوان سالاری) منسجم و منظمی کردند. در نتیجه این اقدام‌ها، از تعداد حکومت‌های موروثی محلی به طور محسوسی کاسته شد و مناطق مختلف کشور به ویژه نواحی جنوبی، مرکزی و غربی آن، تحت نظارت و سلطه مستقیم حکومت ساسانی قرار گرفت.

۱۶۲. گزینه ۴ درست است.

در دوران ساسانی - موبدان زرتشتی، مدافع نابرابری‌های اجتماعی و امتیازات طبقه حاکم بودند و چنین وانمود می‌کردند که این تفاوت‌ها و تمایزها برای حفظ نظم و ثبات کشور لازم است و رفتن از طبقه‌ای به طبقه دیگر موجب فاسد شدن جامعه می‌شود.

۱۶۳. گزینه ۲ درست است.

بقیای کاروان‌سراها و پل‌های برج مانده از دوره ساسانی نشان می‌دهد که در آن زمان توجه خاصی به بازسازی و توسعه جاده‌ها می‌شده است. در دوران ساسانیان، دریانوردی و کشتی‌رانی نیز، پیشرفت‌هایی کرد. به دستور پادشاهان ساسانی، بنادر و اسکله‌های متعددی به خصوص در خلیج فارس و دریای عمان ساخته شد و کشتی‌ها و دریانوردان ایرانی حضور چشمگیری در دریاها و اقیانوس‌ها داشتند.

۱۶۴. گزینه ۳ درست است.

مانویان، پیروان آیین مانی بودند. مانی با ترکیب آموزه‌هایی از دین‌های زرتشتی، مسیحی و بودایی، آیین جدیدی را عرضه کرد. او از شاپور یکم اجازه گرفت که عقاید خود را تبلیغ کند. مانی عقیده داشت که او و پیامبران پیش از وی، آمده‌اند تا روح را که از دنیای نور است، از جهان مادی و تاریکی برهانند و انسان را به رستگاری برسانند. مانی و پیروان او، کتاب‌های خود را به زبان‌های مختلف می‌نوشتند و گاه برای تفهیم مطالب، از نقاشی استفاده می‌کردند. مانی عقاید خود را در کتابی با عنوان شاپورگان نوشت و به شاپور هدیه کرد. اما این پادشاه ساسانی بر دین زرتشتی باقی ماند.

۱۶۵. گزینه ۲ درست است.

ویژگی شاخص هنر و معماری دوره هخامنشی، درباری بودن آن بود، به این معنی که شکوه شاهانه و تشریفات و تجملات درباری را به نمایش می‌گذاشت. در واقع، بخش عمده آثار هنری شاخص و ساختمان‌های مجلل، به خواست شاهان و درباریان و برای زندگی تجملاتی و تشریفات آنان به وجود آمد.

جغرافیای ایران

۱۶۶. گزینه ۲ درست است.

با توجه به نمودار توزیع مصرف آب که در ابتدای درس ترسیم شده است، درصد‌های صحیح به ترتیب زیر می‌باشد: بخش کشاورزی: ۹۲ درصد - مصارف شهری، روستایی: ۶ درصد - صنایع: ۲ درصد

۱۶۷. گزینه ۱ درست است.

نیاکان ما در قرن‌های گذشته با توجه به کم‌آبی و خشک بودن سرزمین ایران برای دستیابی به آب، قنات را ابداع کرده‌اند تا در تمام سال، آب مورد نیاز را در اختیار داشته باشند. مانند قدیمی‌ترین قنات ایران که در قصبه گناباد در استان خراسان رضوی است.

۱۶۸. گزینه ۳ درست است.

نکته مهم در رشد جمعیت، این است که نه تنها عامل طبیعی زاد و ولد در آن نقش دارد، بلکه مهاجرت از عوامل تأثیرگذار بر رشد جمعیت کشورها به شمار می‌رود. موالید و مرگ و میر، رشد طبیعی جمعیت را نشان می‌دهد که اگر مهاجرت را به آن اضافه یا از آن کم کنیم، رشد مطلق جمعیت را به دست خواهیم آورد.

۱۶۹. گزینه ۴ درست است.

سیاست‌های کاهش جمعیت، سبب کاهش رشد در سال ۱۳۹۵ (۱/۲۴ درصد) شد. این کاهش در آینده می‌تواند مشکلاتی برای کشور ما ایجاد کند که از جمله می‌توان به برهم خوردن تعادل جمعیتی، (سن و جنس) کاهش نیروی فعال و تضعیف نیروی دفاعی کشور، اشاره کرد.

۱۷۰. گزینه ۱ درست است.

پس از ورود آریاییان به فلات ایران و در نخستین مرحله زندگی اجتماعی، یک آبادی کوچک را «ویس» و آبادی بزرگ‌تر را «گئو» می‌نامیدند.

۱۷۱. گزینه ۲ درست است.

برای اداره بهتر کشور، عرضه خدمات مناسب‌تر و تأمین نیازهای مردم آن را به واحدهای کوچک‌تری تقسیم می‌کنند. این تقسیمات، متناسب با موقعیت و زمان، تغییر می‌یابد.

۱۷۲. گزینه ۳ درست است.

گاهی عوامل طبیعی یا انسانی، موقعیتی به وجود می‌آورد که یک سکونتگاه اعتبار خود را از دست می‌دهد یا از بین می‌رود؛ به طور مثال شهر باستانی بیشاپور، که در شمال غربی کازرون قرار دارد در زمان ساسانیان از اهمیت ارتباطی مهمی در ایران برخوردار بود. این شهر تا قرن هفتم هجری، آباد و مسکونی بود. جنگ و بیماری سبب از بین رفتن این شهر شد.

۱۷۳. گزینه ۴ درست است.

سکونتگاه‌های شهری هم شکل‌های گوناگون دارد. شهرها با توجه به چگونگی پیدایش و کارکردهای مختلف خود، شکل‌های متفاوت دارد. برخی از شهرها شکل ترکیبی دارند. این شهرها در دوره‌های مختلف گسترش پیدا کرده است. به همین دلیل شکل این شهرها از نوع ترکیبی است.

۱۷۴. گزینه ۱ درست است.

با اینکه فعالیت‌های زراعی در کشورمان بسیار گوناگون است، محدودیت در منابع آب و خاک، بهره‌وری کم، وجود آفات و خسارات طبیعی، نوسانات آب و هوایی، بی‌ثباتی در قیمت محصولات و... از جمله مشکلات تولیدات زراعی در کشور است که باعث شده است کشورمان در تأمین برخی محصولات زراعی به واردات وابسته باشد.

۱۷۵. گزینه ۴ درست است.

امروزه زیربنای توسعه اقتصادی براساس سیستم حمل و نقل و ارتباطات مناسب آن شکل می‌گیرد. اگر راه‌ها و وسایل حمل و نقل کافی در اختیار نباشد، امکان اتصال بین نواحی مختلف و تبادل کالا وجود نخواهد داشت. می‌گویند: راه‌ها رگ حیاتی جامعه هستند و تمام فعالیت‌های اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی جامعه را تدوام می‌بخشد. سیستم حمل و نقل مناسب، نتایج مثبتی برای یک کشور دارد. با توجه به راه‌های نواحی دورافتاده، که دارای توان محیطی مناسب برای تولید هستند، زمینه‌های خوبی برای بهره‌برداری ایجاد می‌کند. توجه به همه مناطق کشور با در نظر گرفتن توان محیطی آنها عامل رشد و توسعه کشور را فراهم می‌آورد.

جامعه‌شناسی (۱)

۱۷۶. گزینه ۳ درست است.

- هر جهان اجتماعی براساس هویت خود، با طبیعت و بدن آدمی تعامل می‌کند.
- به تغییرات اساسی در جهان اجتماعی که هویت جهان اجتماعی را متحول می‌کند، تحول فرهنگی می‌گویند.
- هویت ایرانی قبل از ظهور اسلام، هویتی توحیدی، دینی و در مواردی آمیخته با اساطیر بود.

۱۷۷. گزینه ۱ درست است.

فرد بدون ارتباط با دیگران یا عضویت در گروه‌های اجتماعی نمی‌تواند برخی ویژگی‌ها را داشته باشد. مانند ایرانی بودن.

۱۷۸. گزینه ۲ درست است.

همان‌گونه که هویت فرهنگی جهان متجدد با هویت روانی و اخلاقی معنوی ناسازگار است، هویت اخلاقی و الهی انسان نیز نمی‌تواند با هویت دنیوی جهان متجدد سازگاری داشته باشد.

۱۷۹. گزینه ۲ درست است.

عبارت دوم: در یک جهان سکولار، هویت دینی و معنوی افراد نمی‌تواند بروز و ظهور اجتماعی داشته باشد.

۱۸۰. گزینه ۴ درست است.

تعارض فرهنگی در صورت تداوم با تردید در عقاید، آرمان‌ها و ارزش‌هایی که هویت فرهنگی جهان را می‌سازند به (تزلزل فرهنگی) منجر شده و در جایی که توان حفظ و دفاع از عقاید و ارزش‌های اجتماعی وجود ندارد (بحران هویت) ایجاد شده و اگر در یک جهان اجتماعی بحران هویت پدید آید راه برای دگرگونی هویت فرهنگی آن جهان اجتماعی باز می‌شود. در آن صورت تغییرات اجتماعی از محدوده تغییرات درون جهان اجتماعی فراتر می‌روند و به صورت تحولات فرهنگی در می‌آیند و جهان اجتماعی به جهان اجتماعی دیگری تبدیل می‌شود.

۱۸۱. گزینه ۳ درست است.

طی قرن بیستم، متفکران جهان غرب آثار متعددی دربارهٔ بحران‌های هویتی این جهان نوشته‌اند و از شکل‌گیری دوران بعد از تجدّد یا پسامدرن سخن گفته‌اند. بسیاری از متفکران، شکل‌گیری دوران پسامدرن را تحول هویت جهان متجدّد می‌دانند.

۱۸۲. گزینه ۱ درست است.

جهان اجتماعی هنگامی به داد و ستد و تعامل می‌پردازد که اعضای آن، به طور فعال و خلاق براساس نیازها، مشکلات و مسائل خود، با جهان اجتماعی دیگر رویارو شوند. اما اگر اعضای آن مبهوت و مقهور جهان اجتماعی دیگر شوند و در نتیجه، حالت فعال و خلاق خود را در گزینش عناصر فرهنگی دیگر از دست بدهند، دچار خودبختگی فرهنگی می‌شود. در آن صورت عناصر فرهنگی دیگر را بدون تحقیق و گزینش و به صورت تقلیدی فرا می‌گیرد.

۱۸۳. گزینه ۴ درست است.

- در دیدگاه مستشرقان، هویت فرهنگی جوامع اسلامی، توحیدی یا حتی اساطیری نیست، بلکه سکولار و دنیوی است.
- خودبختگی جوامع غیر غربی در برابر جهان غرب را غرب‌زدگی می‌نامند.

۱۸۴. گزینه ۲ درست است.

- اولین شرط بقای هر جامعه جمعیت است.
- لازمهٔ بسط هویت جهان اجتماعی، افزایش جمعیت است.
- پدیدهٔ نسل‌کشی در جهان، نشانگر ابعاد هویتی جمعیت است.

۱۸۵. گزینه ۱ درست است.

اقتصاد، روزنهٔ ورود استعمار و نابودی هویت سیاسی، اجتماعی و فرهنگی جوامع به شمار می‌رود.

۱۸۶. گزینه ۳ درست است.

- سرمایه‌داری، عامل اصلی هویت‌یابی افراد و جوامع غربی است.
- انتقال یک کارمند از بخشی به بخش دیگر از نوع تحرک افقی است
- شاخص و نشانهٔ جهان متجدّد کاهش جمعیت است.

۱۸۷. گزینه ۱ درست است.

بررسی گزینه‌ها:

گزینه ۲: در این شیوهٔ اقتصادی، هدف کنشگران و بنگاه‌های اقتصادی، به دست آوردن حداکثر سود است.

گزینه ۳: این اقتصاد نه براساس رفع نیاز انسان‌ها بلکه بر محور سود شکل می‌گیرد.

۴) این شیوه، بیش‌ترین تخریب‌ها در طبیعت و منابع طبیعی را در پی داشته و در موارد بسیاری با فطرت انسان ناسازگار بوده است.

۱۸۸. گزینه ۴ درست است.

هویت فرهنگی جهان اجتماعی براساس عقاید و ارزش‌های اجتماعی آن شکل می‌گیرد. این هویت هنگامی محقق می‌شود که در میان مردم، عقاید و ارزش‌های مشترکی پدید آید. یعنی هر گاه نوعی از عقاید و ارزش‌ها از سوی افراد پذیرفته و به رسمیت شناخته شود، هویت فرهنگی جهان اجتماعی پدید می‌آید.

۱۸۹. گزینه ۲ درست است.

اقتناع روشی است که به واسطهٔ آن، فرهنگ در افراد درونی می‌شود. هر چه قدرت اقتناع یک فرهنگ بیشتر باشد، افراد کنش‌ها و اعمال متناسب با آن فرهنگ را بهتر انجام می‌دهند. فرهنگ‌هایی که ظرفیت منطقی و عقلانی بیش‌تری دارند و با فطرت آدمیان سازگارترند، از قدرت اقتناعی بیش‌تری برخوردارند.

۱۹۰. گزینه ۳ درست است.

ما تردیدی نداریم که گاه، در شناخت ویژگی‌های هویتی خود و دیگران، دچار خطا و اشتباه می‌شویم. وجود نظریات متفاوت دربارهٔ هویت، نشانهٔ این است که امکان خطا و اشتباه در شناخت هویت وجود دارد.

منطق

۱۹۱. گزینه ۲ درست است.
کلی و جزئی بودن سور قضیه مربوط به مصادیق موضوع است با کلی جزئی بودن موضوع قضیه که به مفهوم موضوع مربوط است متفاوت است. درس ۶ صفحه ۶۳
۱۹۲. گزینه ۲ درست است.
در تداخل اگر جزئی صادق باشد لزوماً کلی آن صادق نیست. (رد گزینه ۱) در عکس مستوی هم اصل قضیه و هم عکس آن باید صادق باشد. (رد گزینه ۳) در تداخل اگر جزئی کاذب باشد کلی آن نیز کاذب است. (رد گزینه ۴) درس ۷ صفحه ۶۹ و ۷۰
۱۹۳. گزینه ۴ درست است.
در قضایای شخصی همه مصادیق (که یک فرد مشخص است) مورد نظر است لذا برای موضوع قضایای شخصی همیشه از علامت مثبت استفاده می‌کنیم. درس ۸ صفحه ۸۱
۱۹۴. گزینه ۲ درست است.
در شرطی منفصل غیر قابل جمع در صدق دو طرف قضیه با هم صادق نیست (نه هر دو) ولی می‌تواند هر دو طرف قضیه با هم کاذب باشد (شاید هیچ کدام) درس ۹ صفحه ۹۱
۱۹۵. گزینه ۳ درست است.
در قاعده وضع مقدم از اثبات مقدم به اثبات تالی می‌رسیم. درس ۹ صفحه ۹۵
۱۹۶. گزینه ۳ درست است.
اگر هر دو طرف یک عبارتی با هم کاذب باشد یا هر دو با هم صادق باشد قضیه شرطی منفصل محسوب نمی‌شود. درس ۹ صفحه ۹۳
۱۹۷. گزینه ۱ درست است.
برخی ماشین‌ها لاکچری هستند. $\Leftarrow$ تداخل همه ماشین‌ها لاکچری هستند. $\Leftarrow$ تناقض برخی ماشین‌ها لاکچری نیستند. قضیه سالبه جزئی عکس مستوی لازم الصدق ندارد. درس ۷ صفحه ۷۲
۱۹۸. گزینه ۴ درست است.
پرورش مهارت‌های تفکر صحیح و ارزیابی استدلال‌ها همچون اکثر فعالیت‌های انسانی نیازمند تفکر و تکرار است.
۱۹۹. گزینه ۱ درست است.
گزینه ۲ و ۳ توسل به احساسات است. گزینه ۴ بزرگ‌نمایی و کوچک‌نمایی است.
۲۰۰. گزینه ۱ درست است.
همه نویسنده‌ها ناطق هستند.
هیچ نویسنده‌ای پرنده نیست.
نتیجه: هیچ ناطقی پرنده نیست.
گزینه ۲ و ۳ سورشان جزئی است ولی سور نتیجه کلی است. سور گزینه ۴ هم «هر» می‌باشد که با توجه به سور نتیجه نمی‌تواند مقدمه دوم قرار بگیرد.

مجموعه کتاب‌های سنجش ۹۰ به بعد

ویژه فارغ‌التحصیلان پیش‌دانشگاهی و داوطلبان کنکور سراسری سال ۱۳۹۸

مجموعه کتاب‌های «سنجش ۹۰ به بعد» شامل سوالات و پاسخ‌های تشریحی
آزمون‌های آزمایشی جامع سنجش | کنکورهای سراسری داخل کشور | کنکورهای سراسری خارج از کشور

فروشگاه اینترنتی کتاب

www.sanjeshshop.ir

۰۲۱-۸۸۳۲۱۴۵۵

www.sanjeshserv.ir